

Ti'adu
Daro mono bâ ĩsazei'wa norĩ ma,
Ti'adu te te ĩrob'ui'érézé
Ībaihâ wasu'uzé

Ã ĩbaihâ na rob'ui'éré'wa hã Ti'adu na ĩsisi hã, Zezusihi no, ta hã (Marcusi 6.3). Atusi 21.18 âma hã ma tô Ti'adu hã wasu'u, âne: Zeruzarê âma ĩsazei'wa norĩ 'madâ'â'wa. Ta hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhĩb'a'u'wẽ norĩ ma rob'ui'éré hã tisõ, da te âma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono wa, daro mono bâ te te ĩropéi mono norĩ ma hã. Ti'adu hã ma tô Wamama zazei'wa norĩ ma waihu'u za'ra, Zezusi hã te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zém na taré dama 're siwasu'u za'ra mono tô da, ĩsarina si 're hâimana za'ra mono õ nherẽ. Ni'wam norĩ hã sena na Zezusi hã te te sina 're umnhasi pese za'ra mono wanhã, ĩsiré u'âsi te za 're hâimana wẽ u'âsi za'ra.

Marĩ ahâ na dazada 're ĩhâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Wa hã Ti'adu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, duré Wanhĩb'apito Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, wa 're mo. Uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhĩb'a'u'wẽ norĩ, daro mono bâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, wa za ĩnhĩmi'ui'éré na âma asawi za'ra wa'wa.

² ĩsisânawã norĩ, marĩ hã ahâ na asada 're hâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, te za atoi u'âsi 're anomro aba mo.

³ E marĩ wa, wa âne aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ro'wa'rudu hã te te aima 're ba'a za'ra wa'aba mono õ nherẽ, te za

ĩsimipawaptobzém na asina 're ĩ'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã, te za asiptetezé hã asima 're ĩsa'ětē za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito ãma si 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hã.

⁴ Tawamhã wē uptabi di za, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã.

⁵ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi, dahâimanazém na rowaihu'u ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za asima tiwi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo. Ta hã sōpru uptabi di. Duré uburé dama marĩ wē nhomri'wa. Āne wa, tiwi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, dahâimanazém na rowaihu ĩwē uptabi hã.

⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono umnhasi sina, te za tiwi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo, 'râwi ãma 're asiwawã za'ra wa'aba mono ãna. ĩsimipawaptobzém na, 'râwi ãma 're asiwawã za'ra wa'aba mono wamhã, misi asimirosa'rata 'wa aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã rowa'u âsisasi te te ãma 're ĩ'a'ube mono ne, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

⁷⁻⁸ Āne wamhã, misi asimirosa'rata 'wa aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, duré asiptete sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, Wanhib'apito hawi dahâimanazém na rowaihu'uzéb zô, 're asimipari za'ra wa'aba mono õ di za.

⁹ Wasiré ĩsazei'wa norĩ hã simarĩ õ nherē, Wanhib'apito zazei'wai wa, te za tipē'ē na 're toi u'âsi za'ra.

¹⁰ Wasiré ĩsazei'wa norĩ hã sibro pese wē te, tipē'ē na 're to za'ra mono õ di za. Wanhib'apito zazei'wa 're nomro mono wa, te za tipē'ē na si 're toi u'âsi

za'ra. Sibro pese nherẽ, te za, rom na romnhirãrã ne, dawí 're hãiba simani za'ra oto.

¹¹ Bãdã hã 'rãí watobro wamhã, rowa'ro uptabi wa, te za rob're hã dawí 're 'ré za'ra. Īsirãrã zama te za ti'a'a, ti'ai u. Tawamhã dama 'madã'ã ze nherẽ, tâibã za oto Īsirãrã hã. Tane Īsibro pese norĩ hã rob're 're Īsi'utõrĩ su'u za'ra mono ne, tin-himiromhuri te te 're 'madã'ã za'ra mono zawéré ré, te za 're dã'ã za'ra.

¹² Wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ ahã na ðazada 're hãimana za'ra mono wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ro'wa'rudu hã te te dama 're ba'a za'ra mono õ nherẽ, te za danhiptete sina ãma 're dahãimana u'ãsi za'ra. ãne wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te za ãne na da'awaihu'u. Tawamhã ĩsawi pese 'wa 're dahãimana za'ra mono wa, te za tãma wa'ãbã za'ra oto, rowẽ uptabi na, ĩ'rata 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono zém na, te te dama ĩropisutuzéb zarina. Tawamhã dama 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.

Marĩ zarina dawasédé hã da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zé wasu'u

¹³ Āté ni'wam norĩ hã te za 'rãwi sina rosa'rata wasété za'ra, tiwasédé hã te te ĩ'manharĩ za'ra da hã. ãne wamhã, 'rãwi te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za: “Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tō ĩnhimirosa'rada hã ĩma tisõ, ĩwasédé te ĩ'manharĩ da hã.” ãne te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za. E marĩ wa. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te sina 're rosa'rata mono õ di, tiwasédé te te 're ab'manharĩ mono da, marĩ wasété na. Duré dawasédé hã da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono da hã, te te dama 're rosa'rata mono õ di.

14 *Āté marĩ ĩwasété na te za da te dasima 're rosa'rata za'ra, dawasédé hã da te ĩ'manharĩ za'ra da hã, ãma dama 're robze za'ra mono da newa.*

15 *Tawamhã dawasété na da te dasima ãma 're rosa'rata wasété za'ra mono wamhã, dawasédé hã dasi'uihã na te za da te 're 'manharĩ za'ra. Tawamhã õne u'âsi 're danomro mono wamhã, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhiti 're dahâimana u'âsi za'ra, rowē ĩsi'utõrĩ'õ nhiti.*

16 *Īsisãnawã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wasu'uwē na ãma 're upa za'ra wa'aba mono õ di za, asimirosa'rata na.*

17 *'Re ĩhâimana u'âsi mono hã hãiwa na rob'uiwē'wa 'manharĩ'wa hã, hãiwa hawi ma tô marĩ ĩwē na uburé we dama 're sõpru, ĩwē uptabi na si. Ta hã tihâimanazém na te te saprĩ õ di. Õne u'â, te hâimana wē u'âsi 're hâimana.*

18 *Te te sima 're ĩda'awē mono zéb uwaibaba, ma tô timreme na te te 're wa'apoto té, wapē'ē 're, uburé ĩsimipoto norĩ nhipai u, ĩsib'a'uwē tãma 're wahâimana za'ra mono da oto. Ma tô tô sena na timreme na te te 're wa'apoto té, wapē'ē 'remhã.*

'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â pese 'wa, 're ĩhâimana za'ra mono zé wasu'u

19 *Īsisãnawã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa, ãma 're ĩ'asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hã. Ari'iwi te za a'â 're ĩdawapari za'ra wa'aba mo, aiwara sina aimreme hã 're sani za'ra wa'aba mono tô da, duré dazada 're asahi za'ra wa'aba mono tô da.*

20 *Dahâimana zahi sina 're dahâimana za'ra mono wamhã, e te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te*

te 're da'awēsāmri. Mare di. Taha na te te 're da'awēsāmri mono õ di za.

²¹ Taha wa, asima 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zé hã, duré uburé marĩ hã 're ã'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zéb zama, te za 're ãrême pese za'ra wa'aba mo. 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, te za aiwapu na tâma 're asi'madá'â za'ra wa'aba mo, ãsimiroti hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. Ta hã ma tô tinhimiroti hã te te aima 're sômri za'ra wa'wa, 'rãwi aipẽ'ẽ 're, aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Ta hã simiroti waihu'u pese di, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono hawi, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono zéb da hã.

²² Taré ãsimiroti hã aipo're na 're wapari za'ra wa'aba mono õ di za, ãmreme wapari pese 'wa na, taré 'rãwi asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono tõ da. Tô sena te za ãsimiroti hã 're ã'madá'â za'ra wa'aba mo.

²³⁻²⁴ Até aibã hã rob'madá'âzém na te za si'madá. Tawamhã si'madá'â pari, morĩ wamhã, awa'awi te za sina po're ha'â. Tane, 'Re ãhâimana u'âsi mono mreme hã dapo're na da te 're wapari za'ra mono nherẽ, da te 're 'madã'â za'ra mono õ wamhã, awa'awi te za ãma 're dapo're simrami za'ra.

²⁵ 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti hã wẽ up-tabi di. Ta hã wapawapto'wa da, te wama 're hâimana, wawasédé, wa te 're ãrême pese za'ra mono zéb da hã. Tawamhã ãsimiroti na da te 're rosa'rata pese za'ra mono wamhã, duré õne u'âsi ãma 're dahâimana za'ra mono wamhã, taré ãmreme wapari'wa 're danomro mono õ di za. Tô sena ãmreme wapari pese 'wa, te za oto 're danomro. Taha zarina rowẽ u'âsi te za ãma 're dahâimana za'ra.

26 Āté ni'wam norĩ hã te za taré te te sina 're rosa'rata za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa na, tô sena newa. Tane nherẽ, âté 'râwi 're si'uwati za'ra mono õ di za, 're mreme wasété tõ za'ra mono da. Āne wamhã, tô sena 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa na 're hâimana za'ra mono õ di za. Taré te za tinhimirosa'rata na 'râwi sima 're sadawa nhipese za'ra.

27 Āne 're hâimana za'ra mono õ di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â pese 'wa norĩ hã. Āne te za 're hâimana za'ra. Īmama'õ norĩ hã duré ĩna'õ norĩ hã te za te te 're pawaptob za'ra. Pi'õi mrotõ norĩ zama te za te te 're pawaptob za'ra, ropire hã tãma 're hâimana za'ra mono wamhã. Tihâimanazém na te za duré 're sipibu pese za'ra, Wanhib'apito zazei'õ'wa norĩ nhimirosa'rata zarina 're hâimana wasété za'ra mono tõ da. Āne wamhã, te za Wamama hã te te 're da'awaihu'u, tô sena ĩsimiroti 'madâ'â pese 'wa na hã.

2

Aiwapsi danhimizawizém na 're ĩdahâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Īsisânawã norĩ, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Wanhib'apito Zezu Cristu hã rowa'a za'êtẽ ré, te 're hâimana u'âsi, wẽ uptabi na. Tawamhã ĩsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, dahâiba 'madâ'â zarina asiwi 're daba'a za'ra wa'aba mono õ di za, asimizawizém na.

² Āté aibã ĩsibro pe hã te za ãzé asi'rã'õtõ aba ré, êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na siptõmo hi wasisi ré, duré uza wẽ ré zama. Āté aibã hã te za duré ãzé ĩsimarĩ'õ hã, uza wasété ré.

³ Tawamhã áté ì'uzá wě ré ma, te za tãma ìnharĩ 'wa: “Àhãta wedeza ìwě. ãme asãmra.” Taha pari, te za duré ìsimarĩ'õ ma ìnharĩ 'wa: “Hãiwim haré asa na.” Niha wamhã, “Ìpapara asãmra, ti'ai wa.”

⁴ ãne dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, aiwab õ di, 're ìdazawi za'ra wa'aba mono zé hã. Asimirosa'rata wasété zarina, te za asiwi 're ìdahãiba ba'a za'ra wa'aba mo, asimizawizéb õ na.

⁵ Ìsisãnwã norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ma'ãpé ìwapari pese za'ra wa'aba. Ti'ai ãma, áté simarĩ ãna te za 're hãimana za'ra, 'Re ìhãimana u'ãsi mono zawi pese 'wa norĩ hã. Tane nherë, Wanhìb'apito zazei'wa 're hãimana za'ra mono wa, ma tô ta norĩ hã pisutu za'ra, uburé marĩ ìwě ré, 're hãimana za'ra mono da, tãma 're ìsõprub za'ra mono zéb zarina. Ma tô duré tãma pisutu za'ra, rowě uptabi na ì'rata 're hãimana u'ãsi za'ra mono da, 're ìsãmra mono zéb ãma, te te tãma ìropisutu za'ra zéb zarina.

⁶ Tane nherë, ma tô a norĩ wa'wa hã ìsìbrob'õ norĩ hã 're ìhãiba wě'õ za'ra wa'aba mo. Ma'ãpé rosa'rata za'ra wa'aba. E 'wam norĩ hã ma tô te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa, aipawa'ãbã za'ra wa'aba na hã. Duré e 'wam norĩ hã ma tô datême te te 're asimroi wa'wa, da'ãma rowairébé'wa norĩ u, ìpipa na te te ai'ãma 're rowairébé za'ra wa'aba mono da. Ìsìbro pese norĩ si, ma tô ãne na te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa.

⁷ Ta norĩ si ma tô Asìb'apito za'ra wa'wa hã te te 're sisi wasété za'ra, wě uptabi nherë, Cristu hã.

⁸ Ìbaihã na te tihãiba, Danhìb'apito uptabi nhimiroti hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. Ìsimiroti hã ãne: “Dahãiba mono bã te za 're

ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina marĩ ĩwẽ zô, asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré uburé ĩwẽ zô dama zama 're asôpré wa'aba mo.” Āne āma ĩrob'ui'éré hã, ĩbaihã na hã. Tawamhã ĩsimiroti hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhã, wẽ di.

⁹ Tane nherẽ, asimizawizém na asiwi 're daba'a za'ra wa'aba mono wamhã, te za aiwasété na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wamama nhimiroti hã asimizawizém na hã āma tãma 're uwaimrami pese za'ra wa'aba mono ô di.

¹⁰ Āté ni'wa hã Wamama nhimiroti, Mozésihi ma te te ĩ'awaihu hã, te za misi āma tizaihã. Āne wa, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwasédé hã āma sa'ra, ĩsimiroti mono bâ te te 're 'madâ'â pese mono ô wa.

¹¹ Ta hã ma tô āne dama roti aré: “Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono ô di za.” Ma tô duré dama roti: “Re danhimroi wa'aba mono ô di za.” Āne ĩsimiroti hã. Tane nherẽ, aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono ô nherẽ, 're danhimroi wa'aba mono wamhã, aiwasété na te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, Wamama nhimiroti hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono ô wa.

¹² ĩsimiroti hã wapawapto'wa da, te wama 're hâimana za'ra, wawasédé hã wa te 're ĩrême pese za'ra mono zéb da hã. Nimahã na te za wahâimanazém na te te 're wa'awaihu'u Wamama hã, ĩsimiroti 'madâ'â pese 'wa na. Āne wa, wa za wamreme wẽ na si wasima wa te 're rowasu'u u'âsi za'ra. Duré wahâimanazé ĩwẽ na si, wa za dama 're wahâimana u'âsi za'ra.

¹³ Nimahã bâtâ na dahâimanazém na te te da'awaihu'u wapsi, da'āma 're ĩpẽ'ézé za'ra mono ô

norĩ ãma, pẽ'êzé õ di za, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã, ti'ab ré da'ãma 're ãsiwamri za'ra mono õ norĩ ãma hã. Da'ãma 're ãpẽ'êzé u'âsi za'ra mono norĩ ãma si, te za ãma 're pẽ'êzé za'ra.

Zeze Cristuhu zazei'wa na 're ãdasiwasu'u za'ra mono zé wasu'u

¹⁴ ãsisãnawã norĩ, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Áté ni'wa hã te za taré dama 're siwasu'u, Zeze Cristuhu zazei'wa 're ãmorĩ na, marĩ ãwẽ na te te 're dapawapto mono õ nherẽ. Tawamhã, e te za sina uwaimra, tinho'reptuzé hã. Mare di. Te te sina uwaimrami õ di za.

¹⁵⁻¹⁶ Áté wasiré ãsazei'wa norĩ wi, te za marĩ zô tiwi 're ro'wanhi'riti za'ra, ã'uzazéb zô, duré ãsazéb zô, aibã norĩ wi, duré pi'õ norĩ wi. Tawamhã ãne tãma 're nharĩ za'ra wa'aba mono wamhã: “Ma'ãpé, rowẽ na si 're ai'ubumroi wa'aba mono, ai'uza wẽ ré si, duré asai wẽ na si,” ãne wamhã, marĩ zô dawĩ 're ãro'wanhi'riti za'ra mono zéb uwaibaba, dama ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wamhã, taré dama 're ãnharĩ za'ra wa'aba mono zé hã za. ãne wamhã, e te za da te 're aiwẽsãmri za'ra wa'wa. Mare di.

¹⁷ Tane, Zeze Cristuhu zazei'wa na dama 're dasiwasu'u za'ra mono nherẽ, marĩ ãwẽ na te te 're dapawapto za'ra mono õ wamhã, taré dama 're ãdasiwasu'u za'ra mono zé hã.

¹⁸ Áté ni'wa hã te za ãne dama siwasu'u: “Wa hã marĩ ãwẽ na, wa tô te 're da'apawapto u'âsi. A hã ma tô dama 're asiwasu'u mo, Zeze Cristuhu zazei'wa 're aimorĩ na.” Áté ãne te za dama tinha, ni'wa hã. Tawamhã, wa hã wa aré asa tãma waihu'u, ãne: “Ni'wa hã Zeze Cristuhu zazei'wa na dama 're siwasu'u mono nherẽ, ãwẽ na te te 're

da'apawapto mono õ wamhã, tô senai õ di, dama 're ãsiwasu'u mono zé hã. Wa hã Zezu Cristuhu zazei'wa, wa 're mo. E niha te za ãne wamhã, dasiwi ãwaihu'u ni, tô sena na, ãsazei'wa 're ãmorĩ na. Marĩ ãwẽ na te 're ãda'apawapto mono zéb zarina si, te za dasiwi ãwaihu'u ni, tô sena na dama 're ãsiwasu'u mono na, Zezu Cristuhu zazei'wa 're ãmorĩ na.

¹⁹ Misire uburé danhib'apito uptabi hã te 're sãmra. ãne na hã aima waihu'u pese di. Taha wasu'u na ma tô ãma ãsaze. Wa'uburé norĩ zama ma tô misire Danhib'apito uptabi wasu'u hã waihu'u za'ra. Taha wa, te pipa te, 're rërẽ'ẽ za'ra.

²⁰ E niha te rosa'rata ãna 're aihãimana mo. Áté ni'wa hã te za dama 're siwasu'u, Zezu Cristuhu zazei'wa 're ãmorĩ na. Tane nherẽ, marĩ ãwẽ na te te 're da'apawapto mono õ wamhã, marĩ dai õ di za, dama 're ãsiwasu'u mono zé hã. Ma'ãpé, ãne hã waihu'u.

²¹ Duré ma'ãpé ãma rosa'rata pese, wahi'rada Abra'ãhã wasu'u na. E marĩ wa, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã wahi'rada hã te te 're wẽsãmri. Ti'ra Izati hã te te tiwi sawi ãna, te aré tiwĩ, ẽtẽ za'ra nhisiwi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma ãsõprubzéb da hã, te te ãruzéb zarina. Taha wa, ma tô wẽsã.

²² Abra'ã hã ma tô mreime 'manha, te te sina 're umnhasi za'ẽtẽ mono wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãropisutuzém na, ãsihudu hã ahã da. ãmreme hã te te ãmanharizéb zarina, wa tô ãma waihu'u za'ra ni, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiropisutuzé hã tô sena te te sina 're ã'umnhasi mono zém na.

²³ Tô sena, Abra'ãhã wasu'u na da te ãma ãrob'ui'ééré hã. ãne ãma ãrob'ui'ééré hã: 'Abra'ã hã ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, danhib'apito uptabi na waihu'u. Ma tô duré te te sina 're

umnhasi za'ětě, 'Re ìhâimana u'âsi mono, te te tãma ìropisutuzém na. Taha wa, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're wēsãmri, Abra'ã hã.' ãne ãma ìrob'ui'ééré hã. Duré, Abra'ã hã tãma sawi pese wa, ma tô sima sisi, tisiwadi uptabi na." ãne wa aré asa tãma waihu'u.

²⁴ Taha wasu'u zarina, ma'ãpé marĩ hã ãma waihu'u za'ra wa'aba. Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're dasiwasu'u za'ra mono nherě, marĩ ìwě na da te 're da'apawaptob za'ra mono õ wamhã, e te za te te 're da'awēsãmri, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Wanhíb'apito zazei'wa 're danomro mono wamhã, te za marĩ ìwě na da te 're dapawaptob za'ra. Tawapsi, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're da'awēsãmri.

²⁵ Ra'abihi zama ma tô wēsã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìsimipawapto wě zém na. Ra'abi hã, pi'õ aré 're ìhâimana wasété mono. Ta hã ma tô duréihã Izarazéhé nhihudu norĩ hã pawaptob zahuré, wapsãi'a'wa norĩ hã, pi'uriwi ti'ai wě zô robzabui'wa norĩ hã. Tinhorõwa u ma tô 'mazasi zahuré, tame sõtõ zahuré da, duré sa zahuré da. Bâdâdi amo na pi'uriwi apâ datême neb zahuré da, ma tô duré pawaptob zahuré. Taha wa, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã wēsã pi'õ hã, aibã norĩ hã te te pawapto wě zahuré wa.

²⁶ Wa za duré aima romnhimiré'é za'ra wa'wa. Ni'wa hã dâ'ã wamhã, oto ìpě'ězani hã tãma hâimana õ wa, ìhâiba hã si te za tihâiba. Tane ni'wa hã Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're siwasu'u mono nherě, marĩ ìwě na dapawaptob ãna 're hâimana mono wamhã, dama 're ìsiwasu'u mono zép si, te za taré 're hâimana.

3

Damreme wasété āna 're ĩdahāimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ ĩsisānawā norĩ, Wanhib'apito zazei'wa norĩ ma rowahutu'wa da hã, āté ai'umro na si te za 're asirowahutu'wa za'ra wa'aba mo. E marĩ wa, wa āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Nimahã bātã na te za wahāimanazém na wa'awaihu'u, Wanhib'apito hã. Tawamhã wa norĩ hã dama rowahutu'wa nherẽ, marĩ, wa te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zém na, te za sa'ētẽ wama nharĩ za'ra, Wanhib'apito hã, wasiré ĩsazei'wa norĩ nhipai u.

² Uburé wa norĩ hã wa za nimahã na wahāimanazém na upa za'ra ni. Ni'wa hã timreme na te te 're upai mono õ 'wa'âhã, aré 're hāimana wẽ mono di. Tiwasédé hã te te 're 'manharĩ tō mono da, 'rãwi sihāimanazéb uwati da hã, aré tãma waihu'u pese di.

³ Marĩ ĩsyryre na wa za aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa. ĩsi'uwazi nhi'odo hã, wa za awaru zadai're' re, wa te 're sé, wa te wasima ĩwězéb uwaibaba, wa te wata pi'ra da, awaru hã.

⁴ Uba're wasu'u na, te za duré āma ĩrosa'rata za'ra wa'wa. Uba're hã sa'ētẽ nherẽ, te za rowa'u'u za'ene hã te te 're simro. Tawamhã, ĩwairĩzé hã syryre nherẽ, te za taha na ĩ'mapraba'wa hã te te 're pizari uba're hã, te te sima ĩwězéb uwaibaba, wara da.

⁵ Tane danhoto hã syryre nherẽ, te za marĩ hã ĩhawi te te 're ropé. Wa za duré unhama ro'o wasu'u na aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ĩsyryre na. Unhama ro hã syryre nherẽ, te te 're ropéi mono wamhã, te za marã za'ene hã 're sihõmo.

⁶ Tane danhoto hã unhama ro'o ne, te aiwa dama 're hâimana za'ra. Danhoto hawi, te za sipu'u pese na damreme wasédé hã te te 're ropé. Ta hawi te za 'râwi 're dasiwasété za'ra. Unhama ro hã te za danhimarĩ hã te te dawĩ 're uprosi. Tane danhoto wasété na, te za dahâimana wẽ hã da te dasiwi 're uprosi za'ra. Ropipa hawimhã te za damreme wasédé hã te te dama âma 're sâna'rata, wa'uburé hã.

⁷ A'uwẽ norĩ hã ti'ai âma 're ãhâimana za'ra mono hã, siptete di, abaze norĩ da hã, duré si norĩ da hã, duré ti'ai baba di'i na 're ãnomro mono norĩ da hã, duré â na 're ãnomro mono norĩ da zama.

⁸ Tane nherẽ, ni'wa hã si'uihã na 'râwi si'uwati waihu'u ô di, mreme wasété tã da hã. Danhoto hã dama 're ãhâimana za'ra mono hã, ta hã ãwasédé. Wahi 'wa wa'u ne dapãrĩ'wa, damreme wasédé hã.

⁹ Wanhoto na wa za uburé Danhib'apito uptabi âma 're wawata za'ra, Wamama âma hã. Wa za duré wa te da'âma 're wasété za'ra, wanhoto ãhãiba amo na, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te 're wa'apoto mono nherẽ, ãsine 're wanomro mono da.

¹⁰ Siwazari wazadawa hawip si, te wamreme hã 're wairébé, Wamama âma 're ãwawata za'ra mono zém na hã, duré wa te da'âma 're ãwasété za'ra mono zém na zama. ãsisânawã norĩ, ãne aimreme hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono ô di za.

¹¹ Ma'ãpé â na duré rosa'rata za'ra wa'aba. E siwazari te â wẽ hã ub're hawi 're wairébé, â ãsei ô me hã. Mare di.

¹² Ma'ãpé duré rosa'rata za'ra wa'aba, rob'rã na. Azeitona 'rã hã e te za ti'rã, aimawi rowede na, pidera wede na. Mare di. Misi haré ã'rã hã. E uwa 'ru u, te za podo ã'rã amo hã, pidera na ã'rã nhisi hã. Mare di. Taha wazari poto ô di. Tane

duré â wê hã hâimana õ di, â warĩrĩ wazari. Duré siwazari ub're hawi 're wairébé mono õ di, â hã. Tane aimreme hã siwazari 're sani za'ra wa'aba mono õ di za.

'Re ãhâimana u'âsi mono hawi dahâimanazém na rowaihu'u na rowasu'u

¹³ E 'wam norĩ hã te 'Re ãhâimana u'âsi mono hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré 're hâimana za'ra, asiré wa'aba hã ãsimirosa'rata za'êne hã. ãne hã ni'wam norĩ hã asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono wamhã, hâimana wê na te za 're hâimana za'ra. 'Râwi tiwê na sina 're wata za'ra mono õ di za. ãne wamhã, hâiwa hawi rowaihu'u ré 're ãnomro mono na, te za da te ãma 're waihu'u za'ra.

¹⁴⁻¹⁵ Tane nherê, aipê'ê 're marĩ na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, duré marĩ ãwê zô asima si 're asôpré wa'aba mono wamhã, hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. ãne wa, hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré 're anomro aba mono newa, 'râwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono õ di za, 'râwi asimirosa'rata na asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono tã da. ãne 're dahâimana wasété za'ra mono wamhã, ãsazei'õ'wa nhimirosa'rata wasété zarina, duré Wa'uburé nhimirosa'rata zarina te za 're danomro. Hâiwa hawi, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimirosa'rata zarina 're danomro mono õ di.

¹⁶ Marĩ na da te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhã, duré marĩ ãwê zô dasima si 're danhopré mono wamhã, rowê hã dama 're hâimana za'ra mono õ di za. Te za dasiwi da te 're ro'wa'rutu za'ra. Te za duré 're dahâimana wasété za'ra.

¹⁷ Hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré, 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dawasété

ãna 're danomro. Roti wẽ na te za da te 're dapawaptob za'ra, rowẽ na dasiré 're dahâimana za'ra mono da. Duré danhimizawi pese na, te za 're danomro. Duré danhimipari pese na, te za 're danomro. Duré te za da'ãma 're dapẽ'êzé za'ra. Te za duré dasina 're dapẽ'êzé za'ra. Duré marĩ ãwẽ na te za 're dasipawaptob za'ra. Duré danhimizawizé hã da te dama 're ba'a za'ra mono õ di za. Duré dahâimana zadawa nhipse na 're dahâimana za'ra mono õ di za.

¹⁸ Amnho ãwẽ hã da te 're zuri mono wamhã, te za ãwẽ si da te 're ubumro za'ra, amnho hã. Tane roti ãwẽ na 're dasipawaptob za'ra mono wamhã, rowẽ na dasiré 're dahâimana za'ra mono da, duré ãsimiroti na 're danomro mono wamhã, dahâimana wẽ na si te za dasima 're dahâimana za'ra oto.

4

Wamama nhimiroti ma, dawapu na 're ãdanomro mono wasu'u

¹ A norĩ wa'wa hã te aimreme na 're asi'wapé za'ra wa'aba mo. Te duré 're asisada'âbã za'ra wa'aba mo. E marĩ wa. Asimirosa'rata wasété zarina, marĩ zô 're rowasutu za'ra wa'aba mono wa.

² A norĩ wa'wa hã ma tô marĩ hã ahã na asima 're ãwẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã uburé asima ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, te za sô 're ãdanhimro za'ra wa'aba mo, ãma asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Marĩ na te duré 're ãda'ruiwipari za'ra wa'aba mo. Tawamhã ãma asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, te aimreme na 're asi'wapé za'ra wa'aba mo. Marĩ ãwẽ na 'Re ãhâimana u'ãsi mono wi, a'ã 're

rowaptērē za'ra wa'aba mono ō wa, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono ō di za, ĩwē hã.

³ Āté te za asima si tiwi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo. Tane nherē, asimirosa'rata wasété zarina si, tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhã, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono ō di za.

⁴ E Wamama nhimiroti hã 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono bâ, te ĩsazei'ō'wa norĩ nhimiroti si, 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mo. Āne wamhã, Wamama zawi'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono ō di za. E āne na aima waihu'u za'ra wa'aba ō di bété. ĩsazei'ō'wa norĩ nhimiroti si, da te dasima 're wē za'ra mono wamhã, Wamama āma te za 're sitob'ru za'ra.

⁵ Duréihã ma tô āne ĩmreme na rob'ui'ééré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã, āne: "Wamama, Tipē'ēzani te te wama 're ĩsōmri mono hã, wapē'ē 're wama 're hâimana za'ra mono da, te te sima 're wa'awē uptabi, Wamama zawi'wa 're wanomro mono da." E taré ma tô āne na hã rob'ui'ééré, ĩbaihã na hã. Mare di. Taré te te āma rob'ui'ééré ō di. Tô sena ma tô āma rob'ui'ééré.

⁶ Āne wa, Wamama zawi'wa 're wanomro mono da, te za te te 're wa'apawaptob u'âsi. Duréihã ma tô taha wasu'u na rob'ui'ééré, ĩsadowa wasu'u'wa hã, āne: "Si'uihã na 'râwi tinhimirosa'rata na 're ĩsi'madâ'â za'ra mono norĩ zada, te za 're hâimana, Wamama hã. 'Râwi tinhimirosa'rata na 're ĩsi'madâ'â za'ra mono ō norĩ si, te za te te 're apawapto." Āne āma ĩrob'ui'ééré hã.

⁷ Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti ma, ma'āpé 're asiwapu za'ra wa'aba mono, ĩsimiroti na si 're anomro aba mono da. Wa'uburé norĩ nhib'apito nhimipibui wasété zé wi, te za 're

asiptete za'ra wa'aba mo. Tawamhã si'aba're na, te za asiti timorĩ 'wa.

⁸ Ma'ãpé Wamama u asimirosa'rata na 're ahutu aba mono. Tawamhã õ hã te za duré 'rãwi atême 're simasisi 'wa. Ĩpo're'õ norĩ, asib'rata u're wa, 're asimisõ za'ra wa'aba mono ne, te za 'rãwi aipê'ẽ na aiwasété na 're asiwẽ'õ za'ra wa'aba mo, aiwẽ na 're anomro aba mono da oto. Wamama ãma tõ sena 're aihâimana za'ra wa'aba mono newa, tõ sena ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, ma'ãpé aihâimana wasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono, aihâimana wẽ na ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

⁹ Aiwasété na 'rãwi 're asisãmri za'ra wa'aba mono wa, te za 're ai'ry'ry wa'aba mo. Rowẽ te, aipê'ẽ 're, 're ato za'ra wa'aba mono õ di za a'ã. Robzei'õ na te za a'ã 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Aihâimana wẽ na tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, Danhib'apito uptabi ma hã, asina 're aiwata za'ra wa'aba mono tõ da. Aihâimana wasété na si te za tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Tawamhã robzei'õ hawi te za ai'ãma 're sisaprĩ za'ra wa'wa, rowẽ na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹¹ Ĩsisãnawã norĩ, asisa're'ra 're asibãsi za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam norĩ hã tisiré ĩsazei'wai ãma, te te ãma 're wasété za'ra mono wamhã, niha wamhã, te te 're wẽ'õ za'ra mono wamhã, tisiré ĩsazei'wai u'ãbã, Wanhib'apito nhimiroti hã 're ĩdasisawi pese za'ra mono zé hã te za te te siwi 're wẽ'õ za'ra. ãne wamhã, ĩsimiroti te te 're 'madã'ã pese za'ra mono ãna, te za 're nomro.

¹² 'Re ĩhâimana u'ãsi mono si danhipai u roti wẽ 'manharĩ'wa hã te 're hâimana. Taha si dahâimanazéb zarina da'ãma rowairébé'wai uptabi

hã te 're hâimana. Ôhõ ma si waihu'u pese di, te te 're ãda'anho'reptui mono zéb da hã, duré te te 're ãda'a'uprozi mono zéb da hã. E a norĩ wa'wa hã dahâimanazéb zarina da'ãma rowairébé'wa pâ, te bété asiré Cristuhu zazei'wa 're ãwẽ'õ za'ra wa'aba mo.

Dasisõwa rowaihu'u nhomri na rowasu'u

¹³⁻¹⁴ Ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba. Áté ãne te za asisõwa wa'aba, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Áté ãhãna 'ri ahã u wa za ai'aba'ré ni, niha wamhã awẽpsi. Tame te za misi wa'ãma tiwahu, rob'uiirazéb zô wa te romhuri za'ra ré, wa te wasima sa'ëtẽ za'ra da, rob'uiirazé hã.” Áté ãne te za dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. E awẽmhã niha ai'ãma ãromhâimana za'ra wa'aba zé hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba bâ, te za ãne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Aihâimana za'ra wa'aba zé hã aiwa romnhizédé ne hã. Romnhizé hã 're hâimana za'ra mono wamhã, te za awa'awi ai'utõ. Tane 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã, aiwa romnhizédé ne te za aiwi 're si'utõrĩ su'u za'ra wa'wa.

¹⁵ Taha wa, te za ãne si asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Re ãhâimana u'ãsi mono te te sima 're wa'awẽ mono wamhã, marĩ wa te 're ãmanharĩ za'ra mono da hã, wa za tô wa te 're 'manharĩ za'ra.” Áne te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Tane nherẽ, niwa romhâimanazé hã waihu'u pese za'ra wa'aba newa, te 'rãwi asi'uihã na 're asi'madá'ã za'ra wa'aba mo. Ta hã dawasédé.

¹⁷ Taha wa, wa za ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ ãwẽ na da te dama ãma 're ãuwaimrami za'ra mono da hã, wẽ di. Tane nherẽ, taha wasu'u hã dama waihu'u pese za'ra nherẽ, marĩ ãwẽ na da te

dama ãma 're uwaimrami za'ra mono õ wamhã, ta hã dawasédé.

5

Ïsibro pese norĩ ãma, Wamama nhimihâzém na rowasu'u

¹ Asimarĩ ahâ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ, ma'ápé ïwaparĩ pese za'ra wa'aba. Niwapsi te za robzei'õ hã 're ïsépata za'ra wa'aba mo. Taha wa, ïwana ré te za asina 're ai'ry'ry sirõmo aba mo.

² Asimarĩ za'ra wa'wa hã te za aiwi 're si'utõrĩ za'ra wa'wa. Duré ai'uzazé ïwẽ hã te za ïhã tetere hã te te aiwi 're hâzapu'u za'ra wa'wa.

³ Marĩ hã ate za'ra wa'wa hã, êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ hã duré êtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ hã 're si'ubuzi za'etẽ za'ra mono õ di za oto. Ta norĩ hã asima si 're ubumroi pese za'ra wa'aba mono wamhã, te za asõti na aiwaihu'u za'ra wa'aba ni. E asibrob ahâ hã asima si 're ïsa'êtẽ za'ra wa'aba mono zarina, te za rowẽ hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. Mare di. Danhimarĩ hã unhama ro'o na, dawĩ 're ïsi'utõrĩ za'ra mono ne, te za rowẽ hã aiwi ai'utõrĩ za'ra wa'wa. Rob'rãsutuzéb u romhutu nherẽ, ma tô asima si 're ïsa'êtẽ za'ra wa'aba mo, rob'ubumro hã.

⁴ Aiburu na romhuri'wa norĩ hã 're pawa'âbã za'ra wa'aba mono õ di. Õhõta te aiwapsari za'ra. Hãiwa hawi te za dawapa, amnho ubumroi'wa norĩ 're ïsiwapsari za'ra mono zé hã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, danhipai u ïwaihu'u pe hã.

⁵ Ti'ai ãma te asibro hã asima si 're ï'ubumroi pese za'ra wa'aba mo, asima ãma 're rowẽ za'ra wa'aba mono da, asibrom na. Wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Powawẽ hã hâipese

wamhã, romhuture di oto, da te ãwĩrĩzéb u hã. Tane, romhuture di oto, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã dazu te te ã'aihã za'ra wa'aba zéb u hã.

⁶ Ni'wam norĩ hã marĩ hã te te 're 'manharĩ wasété za'ra mono õ nherẽ, ma tô a norĩ wa'wa hã taré dama 're ã'ru za'ra wa'aba mo, da te 're simroi mono da. Ta norĩ ma, waihu'u za'ra õ di, 're ãsisõ'reptu za'ra mono zéb da hã.

Wanhib'apito zô danhimi'ẽ na sô 're ãdanhimipari za'ra mono zém na rowasu'u

⁷ ãsisãnawã norĩ, rowasédé hã 're hãimana mono nherẽ, te za asimi'ẽ na Wanhib'apito zô 're asimipari za'ra wa'aba mo, apã wei morĩ õ ré. Ma'ãpé rosa'rata za'ra wa'aba, buru tede'wa na. Buru tede'wa norĩ hã te simi'ẽ na, tã zô 're simipari za'ra, a'ẽ ta'a zô, duré ãpĩni 'rãsutuzéb zô zama. Simi'ẽ na te sô 're simipari za'ra, ropoto té te te 're ã'ubumro za'ra mono zéb zô, tãma sawi za'ra wa, buru nho hã.

⁸ Tane a norĩ wa'wa hã te za duré asimi'ẽ na Wanhib'apito zô 're asimipari za'ra wa'aba mo. Za wei apã morĩ su'u na dã'ãsina, te za robze na sô 're asimipari u'ãsi za'ra wa'aba mo.

⁹ ãsisãnawã norĩ, asima 're aiwapsari za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã aiwasédé hã te te ai'ãma 're sa'ra za'ra wa'aba mono tã da. Dahãimanazéb zarina da'ãma rowairébé'wa hã we ãmorĩzéb u hã romhuture di oto. ãne wa, asima 're aiwapsari za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁰ Duréhã Danhib'apito uptabi zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, da te tãma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono nherẽ, ma tô simi'ẽ na te te 're robzépata za'ra, hãimana wẽ na. Tane te za duré ta

norĩ wasu'u na 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo, ĩsine 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹¹ Ta norĩ hã te te 're robzépata za'êtê za'ra mono nherẽ, siptete sina ma tô Wamama ãma 're hâimana u'âsi za'ra. Taha wa, tãma 're rowẽ za'ra mono di oto. Taha wasu'u hã wama waihu'u pese za'ra di. A norĩ wa'wa hã ma tô Zoho wasu'u hã 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono umnhasi sina ma tô ãma 're mo, Zo hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, ĩsimizawizé hã sa'êtê uptabi di. Duré da'ãma 're ĩpê'êzé mono zé hã sa'êtê di. ãne wa, Zo hã te te robzépata mono pari, ma tô marĩ hã ĩwẽ hã apã tãma tisõ.

¹² ĩsisãnawã norĩ, ãhãna marĩ ĩpire hã wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono wamhã, te za aimreme uptabi na si dama 're ĩropisutu za'ra wa'aba mo. Áté ni'wa hã te za marĩ na dama ropisutu. Tawamhã áté te za ãne dama tinha, tô sena na te te dama ĩropisutuzém na, da te ãma waihu'u za'ra da: “'Re ĩhâimana u'âsi mono hã hãiwa 'manharĩ'wa, ti'ai 'manharĩ'wa, uburé marĩ 'manharĩ'wa, te 're hâimana. Ta hã ma tô ĩwaihu'u, tô sena na te aima ĩropisutuzém na.” Áté ãne te za ni'wa hã dama tinha, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhisi hã, te te dama ãma waptob sina. ãne dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Aimreme uptabi na si, te za dama 're ĩropisutu za'ra wa'aba mo, 're sisi za'ra wa'aba mono ãna, aimreme hã tô senai õ wa, Wamama hã aiwasédé hã te te ai'ãma 're sa'ra za'ra wa'aba mono tõ da.

Ĩhâzé ré norĩ wasu'u

13 *Āté asiré ĩsazei'wai wa'wa hã te za robzépata. Āne wamhã, te za sina rowaptẽ, hãiwa u. Duré ni'wa hã rowẽ tãma hãimana wamhã, tinho're na te za Wamama ãma tiwata.*

14 *Duré ni'wa hã hãzé wamhã, te za sô tihârâ za'ra, ĩsazei'wa norĩ pawapto'wa norĩ zô, Wamama wi te te ãma rowaptẽrẽ za'ra da, duré azeitona 'rãi wa'ui wabre na te te ãma 'rãi u'ré za'ra da, Wanhib'apito zadawa para.*

15 *Tawamhã, Wanhib'apito umnhasi sina te te tiwi rowaptẽrẽ za'ra wamhã, Wanhib'apito te za sô'reptu, ĩhãzé ré hã. Te za pese. Duré ĩhãzé ré hã tiwasédé hã te te 're ab'manharĩ mono nherẽ, ĩwasédé te te ãma 're ab'madâ'ã mono õ di za oto.*

16 *Āne wa, Wanhib'apito hã aihãzé wa, te te 're aipese za'ra wa'aba mono da, marĩ 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Te za duré asima tiwi 're ĩrowaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito wi. Tawamhã dahãimana wẽ sina, da te tiwi 're rowaptẽrẽ za'ra mono wamhã, da te tiwi 're ĩrowaptẽrẽ za'ra mono zéb zarina, te za tô te te dama ãma 're a'uwaimrami, Wanhib'apito hã.*

17 *Duréihã Wamama zadawa wasu'u'wa hã te 're hãimana, Eriasi hã. Ta hã wasine hã te a'uwẽ na 're mo. Ta hã ma tô rowaptẽ hãiwa u, tã we ta'a tã da, ti'ai u. Taha wa, si'ubdatõ wahu wãiwa, tã we ta'a õ di.*

18 *Taha pari, ma tô duré rowaptẽ, tã we ta'a da. Taha wa, te we tita'a oto. Tawamhã amngo ahã di oto, da te 're ĩ'ubumro za'ra mono zéb da hã.*

19-20 *Ĭsisãnawã norĩ, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté asiré ĩsazei'wa hã te za aipi'ra, roti senai'õ niwĩ. Tawamhã ãté misi te*

za ã'maipawapto wa'wa, apâ te te sina siri da, roti tô
sena niwĩ 're hâimana mono da apâ. ãne asimiroti
wẽ na 'manho'reptui wa'aba wamhã, ãpo're'õ hã,
'Re ãhâimana u'âsi mono nhiti 're hâimana u'âsi
mono õ di za, rowẽ u'âsi nhiti. Duré Wamama hã
te te ãma 'madâ'â õ di za, marĩ hã ahã na tiwasédé
hã te te 're ã'ab'manharĩ mono zé hã. Te za tâma pari
za'ra.

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavãnte (BR:xav:Xavãnte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavãnte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavãnte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavãnte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c